

Economia

Innovació oberta per sortir de la crisi econòmica

05/01/13 02:00 - CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR. DIRECTOR DE L'ESCOLA DE DOCTORAT. VICERECTOR DE POLÍTICA CIENTÍFICA UB - **ENRIC I. CANELA**

A ningú no se li escapa, a hores d'ara, que per sortir de la crisi econòmica és necessària la creació de llocs de treball. Per molts ajustaments del pressupost públic de despeses que es facin, és impossible mantenir l'estat del benestar sense que el nombre d'ingressos de l'administració pública augmenti. És perfectament factible mantenir l'equilibri si convertim la sanitat i l'educació en serveis que es paguen pels que els utilitzen, però això, a més de socialment injust, és impensable.

Les polítiques desenvolupades darrerament es basen en tres eixos. Un és fer pagar o fer pagar més pels serveis que fins ara eren gratuïts o parcialment subvencionats. Un altre és retallar i intentar fer més eficaç l'administració: fer el mateix amb menys. Aquest dos eixos impliquen una reducció del cost de la prestació de serveis públics. El tercer eix és la creació d'ingressos, dins els límits que té la nostra administració, supeditada a la de l'Estat espanyol.

És clar, però, que si es vol mantenir l'estat del benestar, l'augment d'ingressos també ha de procedir de fer créixer els que provenen de l'activitat econòmica, i això només és possible si aquesta activitat creix i el nombre de llocs de treball augmenta substancialment: menys atur i més ingressos.

L'increment del nombre de llocs de treball no pot estar només associat a fer-ne aparèixer de nous basant-nos en les noves empreses derivades dels resultats de la recerca. Crear petites empreses basades en productes de les TIC o de disseny de molècules, per citar-ne dos jaciments típics, està molt bé, però des de qualsevol punt de vista, no permetria una disminució substancial del nombre de desocupats. Amb prou feines servirien per donar sortida als joves que surten d'escoles i universitats, més ben formats que una gran proporció dels desocupats.

L'única fórmula realista és confiar en la reactivació de les indústries que absorbeixen gran quantitat de treballadors. Això és possible si la demanda creix. La interna és difícil sense la recuperació econòmica. L'externa és la solució més factible, sempre que la competitivitat augmenti de manera significativa.

En qualsevol cas, tot dependrà de l'augment de competitivitat. Per una banda, mesures administratives i fiscals que afavoreixin el creixement i no el frenin, com passa ara, i per l'altra, una reducció dels costos de producció o, amb un cost semblant, un augment de prestacions o millora de les característiques del producte o servei que el facin més atractiu. En última instància, parlem d'innovació, organitzativa, en processos, en producte, etc., que farà créixer la demanada per sobre de la dels competidors.

Introduir la innovació per crear noves empreses o fer més competitives les existents, especialment les de grans dimensions, és introduir entre els factors de producció la recerca i el desenvolupament, R+D. És fer realment la revolució de l'economia del coneixement. Es tracta d'aprofitar tot el coneixement que hi ha o que dia a dia es va generant en la creació de riquesa i en la millora de l'estat del benestar.

Fa ja anys que innovar no vol dir només que les empreses disposin d'equips tancats dedicats a pensar i millorar la competitivitat. Vol dir aprofitar el coneixement extern a l'empresa. Fa uns set anys, Henry Chesbrough va encunyar el concepte d'innovació oberta (*open innovation*). L'entorn empresarial, tan ampli com es vulgui, està ple de coneixement rellevant que no aprofita l'empresa. El volum de gent que pensa i investiga fora de l'empresa és més gran que el de l'empresa. Per què no s'aprofita?

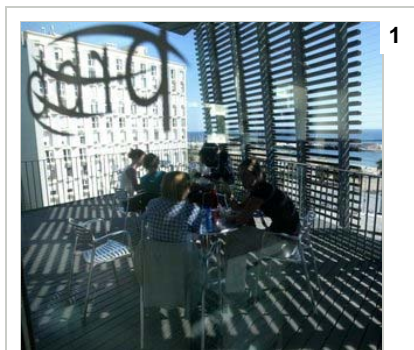
Les universitats i centres de recerca són especialistes en la creació de coneixement, però normalment els objectius que es plantegen no són solucionar problemes que sovint no saben que existeixen o bé innovar productes sobre els quals no actuen. Universitats i empreses tenen missions diferents, han estat creades per fer coses diferents i han de fer el que millor saben fer. Quan aquests investigadors conflueixen amb els homes d'empresa i hi intercanvien idees és quan la recerca s'aplica i hi ha innovació. La recerca es transforma en valor.

APROFITAR LA RIQUESA.

A Catalunya hem d'aprofitar la riquesa que tenim. Tenim empresaris, potser ara una mica deprimits, tenim investigadors. Escoltem-nos els uns els altres. No es tracta de buscar a l'atzar, es tracta de crear les condicions per tal que aquest coneixement flueixi fàcilment.

No invento res! Petites "colònies", delegacions actives de les empreses, en contacte amb la recerca poden desenvolupar nous conceptes de negoci a partir de processar allò que es crea en els centres de recerca. Les empreses aprendrien, sí, però les universitats també aprendrien de les pràctiques de l'empresa. Tots hi sortirem guanyant. L'administració no en surt indemne! també té feina. Ha de crear les millors condicions per facilitar que la innovació oberta sigui la fórmula que ens ajudi a redreçar la situació econòmica.

L'estratègia

Instal·lacions del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona. Foto: ARXIU / QUIM PUIG.

Enric I. Canela

Altres articles de l'autor

30/03/2013 [La universitat funciona més bé que la política i l'empresa](#)

02/03/2013 [La ciència i els polítics](#)

Més articles ...

L'increment del nombre de llocs de treball no pot estar només associat a fer-ne aparèixer de nous basant-nos en les noves empreses derivades dels resultats de la recerca. Crear petites empreses basades en productes de les TIC o de disseny de molècules, per citar-ne dos jaciments típics, està molt bé, però des de qualsevol punt de vista, no permetria una disminució substancial del nombre de desocupats. Amb prou feines servirien per donar sortida als joves que surten d'escoles i universitats, més ben formats que una gran proporció dels desocupats

La innovació oberta (*open innovation*) és una estratègia d'innovació sota la qual les empreses obtenen i apliquen coneixement que prové de fora dels seus límits interns. El nucli de l'empresa obté el coneixement tant de l'exterior com de la seva perifèria interna. Aprofita el coneixement extern i obre noves vies en els mercats.

Darrera actualització (Dissabte, 5 de gener del 2013 02:00)

Publicat a

L'Econòmic Catalunya 05-01-2013 Pàgina 15